

02.05.1996. likums "Par zemes dzīlēm" ("LV", 87 (572), 21.05.1996.) [spēkā ar 04.06.1996.] ar grozījumiem:

- 11.02.1999. likums ("LV", 52/53 (1512/1513), 24.02.1999.) [spēkā ar 10.03.1999.]
- 07.09.2000. likums ("LV", 321/322 (2232/2233), 14.09.2000.) [spēkā ar 28.09.2000.]
- 16.12.2004. likums ("LV", 208 (3156), 28.12.2004.) [spēkā ar 11.01.2005.]
- 05.10.2006. likums ("LV", 166 (3534), 18.10.2006.) [spēkā ar 01.11.2006.]
- 12.06.2009. likums ("LV", 97 (4083), 26.06.2009.) [spēkā ar 01.07.2009.]

Redakcijas: [04.06.1996] [10.03.1999] [28.09.2000] [11.01.2005] [01.11.2006] [01.07.2009]
[01.08.2009]

Redakcija uz 01.08.2009.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

Par zemes dzīlēm

I nodaļa Vispārīgie noteikumi

1.pants. Likumā lietotie termini

Likumā ir lietoti šādi termini:

- 1) **augšne** — virsējais irdenais zemes garozas slānis, kas veidojies atmosfēras un bioloģisko faktoru ietekmē un kam piemīt dabiska auglība;
- 2) **bieži sastopamie derīgie izrakteņi** — Latvijas teritorijā izplatīti un pietiekamā daudzumā esoši derīgie izrakteņi;
- 2¹) **bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauja** - administratīvais akts, kas tā adresātam piešķir tiesības izmantot zemes dzīles noteiktās robežās un noteiktu laiku, ievērojot atļaujas noteikumus;
- 3) **derīgie izrakteņi** — neorganiskas vai organiskas izcelsmes veidojumi (arī pazemes ūdeņi), kuru izmantošana ir praktiski iespējama un ekonomiski izdevīga;
- 4) **derīgo izrakteņu atradne** — dabisks derīgo izrakteņu sakopojums, kuru daudzums, kvalitāte un ieguves apstākļi ir izvērtēti un kuru praktiska izmantošana ir iespējama;
- 5) **derīgo izrakteņu atradņu reģistrs** — datu sakopojums par derīgo izrakteņu krājumiem atradnēs un to kvalitāti;

- 6) **derīgo izrakteņu ieguve** — darbu komplekss derīgo izrakteņu iegūšanai atradnē;
- 7) **derīgo izrakteņu izpēte** — licences laukumā veicami ģeoloģiski, ģeofizikāli, ģeoķīmiski un tehniski darbi, kuru mērķis ir noteikt derīgo izrakteņu kvalitāti un krājumus atradnē, kā arī novērtēt derīgo izrakteņu atradnes komerciālo nozīmi;
- 8) **derīgo izrakteņu krājumu bilance** — datu sakopojums attiecībā uz noteiktu laika periodu par derīgo izrakteņu ieguves apjomiem, krājumu zudumiem un atlikušajiem derīgo izrakteņu krājumiem;
- 9) **derīgo izrakteņu meklēšana** — mērķorientēti ģeoloģiskie pētījumi nolūkā atrast turpmākai izpētei perspektīvas derīgo izrakteņu iegulas;
- 10) **grodu aka** — ar grodiem nostiprināta ūdens ņemšanas ietaise pazemes ūdeņu uztveršanai;
- 11) **ģeoloģiskā informācija** — dati par zemes dziļu uzbūvi, īpašībām un resursiem;
- 12) **ģeoloģiskie pētījumi** — visu veidu ģeoloģiskie darbi, kuru mērķis ir noskaidrot zemes dziļu uzbūvi, sastāvu, īpašības, stāvokli, kā arī derīgo izrakteņu un zemes dziļu noderīgo īpašību izplatības un izvietojuma likumsakarības;
- 13) **iedzītā vai urbtā aka** — ar caurulēm nostiprināta ūdens ņemšanas ietaise pazemes ūdeņu uztveršanai;
- 14) **licences laukums** — konkrētam zemes dziļu izmantošanas mērķim paredzēts zemes dziļu iecirknis (bloks) vai arī vairāku iecirkņu (bloku) vai to daļu sakopojums, kura robežas ir noteiktas zemes dziļu izmantošanas licencē vai bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļaujā;
- 15) **ogļūdeņraži** — neapstrādāta nafta (jēlnafta), dabas gāze un gāzes kondensāti;
- 15¹) **pazemes būves** — tuneļi, mākslīgās alas, šahtas, patvertnes, kā arī ogļūdeņražu un ogļskābās gāzes glabātavas ģeoloģiskajās struktūrās;
- 15²) **zemes dziļu derīgās īpašības** — iežu fizikālās īpašības (porainība, caurlaidība, blīvums, izolētspēja, termālā enerģija u.c.), kā arī ģeoloģiskās struktūras, kuras var izmantot tautsaimniecībā;
- 16) *(izslēgts ar 16.12.2004. likumu);*
- 17) **valsts nozīmes derīgie izrakteņi** — ogļūdeņraži [neapstrādāta nafta (jēlnafta), dabas gāze] un pazemes ūdeņi (saldūdeņi, minerālūdeņi, termālie ūdeņi un rūpniecībā izmantojamie ūdeņi);
- 18) **valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradne** — Ministru kabineta noteikta atradne, kura atrodas Latvijas teritorijā vai ekskluzīvajā ekonomiskajā zonā un kuras krājumi nodrošina valsts vai vairāku tās reģionu vajadzības pēc attiecīgā derīgā izrakteņa;
- 19) **valsts nozīmes zemes dziļu nogabals** — Ministru kabineta noteikti zemes garozas iecirkņi Latvijas teritorijā vai ekskluzīvajā ekonomiskajā zonā, kuros ir noteiktas zemes dziļu īpašības un kuru lietošanai var būt sevišķi svarīga nozīme valsts ekonomikas, aizsardzības un citās jomās;
- 20) **zemes dzīles** — zemes garozas daļa, kas atrodas zem augsnes un virszemes ūdeņiem līdz dziļumam, kurā ekonomiski un tehniski ir iespējami ģeoloģiskie pētījumi, derīgo izrakteņu ieguve vai arī tās izmantošana;
- 21) **zemes dziļu izmantošana** — ģeoloģiskie pētījumi, derīgo izrakteņu ieguve un zemes dziļu derīgo īpašību izmantošana;

22) **zemes dzīļu izmantošanas licence** — administratīvais akts, kas tā adresātam piešķir tiesības izmantot zemes dzīles noteiktās robežās, noteiktā veidā un noteiktu laiku, ievērojot licences noteikumus;

23) **zemes garoza** — zemes ārējā cietā daļa, kuras biezums Latvijā ir 40—64 km;

24) **zemes dzīļu fonds** — visas izmantojamās un neizmantojamās zemes dzīles Latvijas teritorijā un ekskluzīvajā ekonomiskajā zonā neatkarīgi no to piederības (īpašnieka);

25) **zemes dzīļu monitorings** — zemes dzīļu stāvokļa novērošanas, kontroles, analīzes un prognozēšanas sistēma;

26) **zemes dzīļu fonda valsts ģeoloģiskā pārraudzība** — normatīvajos aktos noteikta pasākumu sistēma, kuras uzdevums ir raudzīties, kā tiek ievērota tiesību aktos, normatīvajos dokumentos un atļaujās vai licencēs noteiktā zemes dzīļu izmantošanas kārtība (derīgo izrakteņu ģeoloģisko pētījumu atbilstības programma un sasniegto rezultātu izvērtēšana, derīgo izrakteņu krājumu akcepts un uzskaitē).

(11.02.1999. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.12.2004. un 05.10.2006. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2006.)

2.pants. Likuma mērķis

Likuma mērķis ir nodrošināt zemes dzīļu kompleksu, racionālu, vidi saudzējošu un ilgtspējīgu izmantošanu, kā arī noteikt zemes dzīļu aizsardzības prasības.

(16.12.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.01.2005.)

3.pants. Īpašuma tiesības

(1) Zemes dzīles un visi derīgie izrakteņi, kas tajās atrodas, pieder zemes īpašniekam.

(2) Zemes īpašnieks var rīkoties ar zemes dzīlēm, ciktāl šis likums un citi normatīvie akti neierobežo viņa tiesības.

II nodaļa

Zemes dzīļu fonda izmantošanas pārraudzība

4.pants. Zemes dzīļu fonda izmantošanas pārraudzības iestādes

(1) Zemes dzīļu fonda izmantošanas pārraudzību neatkarīgi no tā piederības (īpašnieka) normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā valsts vārdā veic:

1) Vides ministrija un tās padotībā esošās iestādes;

2) Ekonomikas ministrija;

3) vietējās pašvaldības.

(2) Minēto iestāžu kompetenci nosaka šis likums un citi likumi, kā arī Ministru kabineta apstiprināti attiecīgo ministriju un iestāžu nolikumi un citi normatīvie akti.

(3) Valsts vides dienests nodrošina zemes dzīļu fonda ģeoloģisko pārraudzību un zemes dzīļu racionālu izmantošanu.

(4) Ekonomikas ministrija Ministru kabineta noteiktajos licenču laukumos Ministru kabineta

noteiktajā kārtībā izsniedz ogļūdeņražu meklēšanas, izpētes un ieguves licences, kā arī veic ogļūdeņražu meklēšanas, izpētes un ieguves administratīvo pārraudzību.

(5) Vietējās pašvaldības savās administratīvajās teritorijās:

1) Ministru kabineta noteiktajā kārtībā un ievērojot Valsts vides dienesta noteiktos ieguves limitus, izsniedz atļaujas bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguvei, izņemot šā likuma 10.panta pirmās daļas 3.punkta "a" un "b" apakšpunktā noteiktos gadījumus;

2) pārrauga derīgo izrakteņu ieguves vietu rekultivāciju.

(6) Pašvaldībām nodoto funkciju izpildei nepieciešamo izdevumu segšanai izmanto ieņēmumus no valsts nodevas, kas saņemta par bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļaujām.

(7) *(Izslēgta ar 16.12.2004. likumu.)*

(11.02.1999. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.12.2004., 05.10.2006. un 12.06.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009. Grozījumi trešajā un piektajā daļā par kompetentās institūcijas maiņu stājas spēkā 01.08.2009. Sk. Pārejas noteikumu 14.punktu.)

5.pants. Zemes dzīļu izmantošanas pārraudzības formas

(1) Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" šajā likumā un citos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā:

1) akceptē un uzskaita derīgo izrakteņu krājumus;

2) sastāda derīgo izrakteņu atradņu reģistru un derīgo izrakteņu krājumu bilanci;

3) *(izslēgts ar 12.06.2009. likumu);*

4) iegūst, apkopo un uzglabā ģeoloģisko informāciju;

5) veic valsts teritorijas ģeoloģisko kartēšanu.

(2) Ministru kabinets ir tiesīgs juridiskajām un fiziskajām personām piederošo zemi un tās dzīles likumos noteiktajos gadījumos apgrūtināt ar valstij nepieciešamajiem īpašuma tiesību aprobežojumiem.

(3) Nacionālās drošības, vides un zemes dzīļu aizsardzības vajadzībām, valsts nozīmes derīgo izrakteņu un atradņu, kā arī valsts nozīmes zemes dzīļu nogabalu izmantošanai, valstiski nozīmīgu būvju ierīkošanai un ekspluatācijai īpašniekiem var atsavināt zemi saskaņā ar likumu "Par nekustamā īpašuma piespiedu atsavināšanu valsts un sabiedriskajām vajadzībām".

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.02.1999., 16.12.2004. un 12.06.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009. Grozījums pirmajā daļā par kompetentās institūcijas maiņu stājas spēkā 01.08.2009. Sk. Pārejas noteikumu 14.punktu.)

III nodaļa Zemes dzīļu izmantošana

6.pants. Zemes dzīļu izmantošanas pamatprincipi

(1) Zemes dzīles ir neatjaunojama vērtība, kas izmantojama vienlaikus zemes īpašnieku, valsts un sabiedrības labā.

(2) Zemes dzīļu vērtība netiek ietverta īpašuma kadastrālajā vērtībā, un par zemes dzīlēm nav jāmaksā īpašuma nodoklis. Zemes dzīļu izmantotāji personisko vajadzību apmierināšanai zemes

dzīles to īpašumā vai pastāvīgā lietošanā esošajā zemē izmanto bez maksas. Zemes dzīļu izmantošana peļņas nolūkos ir pieļaujama, ja saņemta attiecīga atļauja vai licence šā likuma 10.pantā noteiktajā kārtībā.

(3) Zemes dzīļu izmantošanā jāievēro īpaši aizsargājamo dabas teritoriju un objektu aizsardzības un izmantošanas noteikumi, kultūras pieminekļu aizsardzības noteikumi, kā arī citi zemes dzīļu izmantošanu ierobežojoši noteikumi.

(4) Nodrošinot zemes dzīļu racionālu izmantošanu un aizsardzību, valsts un pašvaldības šajā likumā un citos normatīvajos aktos paredzētajos gadījumos un noteiktajā kārtībā var ierobežot, apturēt vai pārtraukt jebkuru juridisko un fizisko personu darbību zemes dzīļu izmantošanā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.10.2006. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2006.)

7.pants. Zemes dzīļu izmantošanas veidi

Zemes dzīļu izmantošanas veidi ir šādi:

- 1) ģeoloģiskā, hidroģeoloģiskā, inženierģeoloģiskā, ģeokoloģiskā un ģeofizikālā izpēte, zinātniskās pētniecības darbi, profesionālā apmācība, zemes dzīļu monitoringa izveide un veikšana;
  - 2) derīgo izrakteņu ieguve vai zemes dzīļu derīgo īpašību izmantošana;
  - 3) tādu pazemes būvju celtniecība un ekspluatācija, kuras nav saistītas ar derīgo izrakteņu ieguvī;
  - 4) atpūtas un tūrisma pasākumu veikšana;
  - 5) materiālu ieguve mineraloģisko, paleontoloģisko un citu ģeoloģisko kolekciju veidošanai;
  - 6) urbumu izveide, izmantošana, konservācija un likvidācija.
- (16.12.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.01.2005.)*

8.pants. Zemes dzīļu izmantotāji

Zemes dzīles izmanto:

- 1) zemes īpašnieks;
  - 2) persona, kam zeme piešķirta pastāvīgā lietošanā;
  - 3) juridiskā vai fiziskā persona, kas ar zemes īpašnieku noslēgusi līgumu, kurā norādīts zemes dzīļu izmantošanas veids. Šis līgums ir obligāts priekšnoteikums zemes dzīļu izmantošanas licences vai bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļaujas saņemšanai.
- (Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.12.2004. un 05.10.2006. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2006.)*

9.pants. Zemes dzīļu izmantošanas termiņi

Zemes dzīles izmantošanā var nodot uz šādiem termiņiem:

- 1) ģeoloģiskajai, hidroģeoloģiskajai, inženierģeoloģiskajai, ģeokoloģiskajai un ģeofizikālajai izpētei, zinātniskās pētniecības darbiem, profesionālajai apmācībai, zemes dzīļu monitoringa izveidei un veikšanai, atpūtas un tūrisma pasākumu veikšanai — uz laiku līdz 5 gadiem;
- 2) derīgo izrakteņu ieguvei, zemes dzīļu derīgo īpašību izmantošanai, tādu pazemes būvju celtniecībai un ekspluatācijai, kuras nav saistītas ar derīgo izrakteņu ieguvī, — uz laiku līdz 25 gadiem;

3) ģeoloģiskajai izpētei un tai sekojošai derīgo izrakteņu ieguvei vai zemes dziļu derīgo īpašību izmantošanai — uz laiku līdz 30 gadiem;

4) mineraloģisko, paleontoloģisko un citu ģeoloģisko kolekciju veidošanai — uz laiku līdz 2 gadiem.

(16.12.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.01.2005.)

10.pants. Zemes dziļu izmantošanas kārtība

(1) Uzsākt zemes dziļu izmantošanu drīkst tikai tad, ja Ministru kabineta noteiktajā kārtībā (izņemot šā likuma 11.pantā minētos gadījumus) saņemta:

1) vietējās pašvaldības izsniegta atļauja - šā likuma 4.panta piektajā daļā noteiktajos gadījumos;

2) Ekonomikas ministrijas izsniegta licence - šā likuma 4.panta ceturtajā daļā noteiktajos gadījumos;

3) Valsts vides dienesta izsniegta licence:

a) gadījumā, kad bieži sastopamo derīgo izrakteņu atradne ietilpst vairāku pašvaldību administratīvajā teritorijā,

b) gadījumā, kad derīgo izrakteņu atradnē papildus bieži sastopamajiem derīgajiem izrakteņiem ir akceptēti citu derīgo izrakteņu krājumi,

c) visos pārējos gadījumos.

(2) Ministru kabineta noteiktajos gadījumos attiecībā uz valsts un pašvaldību īpašumā esošajām zemes platībām derīgo izrakteņu ieguves atļauju vai zemes dziļu izmantošanas licenci izsniedz konkursa vai izsoles kārtībā.

(3) Derīgo izrakteņu ieguvei valsts nozīmes atradnēs, kā arī valsts nozīmes zemes dziļu izmantošanai zemes dziļu izmantošanas licences un bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļaujas izsniedz konkursa kārtībā.

(4) Par zemes dziļu izmantošanas licenci, bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauju un atradnes pasi maksājama valsts nodeva. Nodevas apmēru un maksāšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(5) Ja zemes dziļu izmantošanas rezultātā iegūtos derīgos izrakteņus paredzēts izlietot pašvaldību ceļu uzturēšanai, teritorijas labiekārtošanai vai to īpašumā esošo ēku uzturēšanai, tad, pamatojoties uz pašvaldību pieprasījumu un nosakot šiem darbiem nepieciešamos ieguves limitus, par zemes dziļu izmantošanas licences izsniegšanu pašvaldībām attiecībā uz to īpašumā esošo vai tām pastāvīgā lietošanā piešķirto zemi valsts nodeva nav jāmaksā.

(6) Bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļaujas un zemes dziļu izmantošanas licences aizliegts pārdot, dāvināt, ieķīlāt, mainīt vai citādi atsavināt. Ja mainās zemes dziļu izmantotājs, agrāk izsniegtā atļauja vai licence zaudē spēku, bet jaunajam zemes dziļu izmantotājam ir tiesības saņemt jaunu atļauju vai licenci bez konkursa (izsoles), ja viņš uzņemas iepriekš izsniegtajā atļaujā vai licencē noteiktos pienākumus. Oglūdeņražu izpētei un ieguvei izsniegtās licences izmantotāja maiņu apstiprina ar Ministru kabineta rīkojumu.

(7) Valsts nozīmes derīgo izrakteņu, valsts nozīmes atradņu izmantošanas kārtību un ogļūdeņražu meklēšanas, izpētes un ieguves kārtību, kā arī noteikumus par vides aizsardzību ogļūdeņražu izpētes un ieguves darbos jūrā reglamentē Ministru kabinets. Ministru kabineta noteikumi reglamentē arī valsts nozīmes derīgo izrakteņu izmantošanas kārtību gadījumos, kad zemes gabala un valsts

nozīmes derīgo izrakteņu ieguves ietaišu īpašnieks nav viena un tā pati persona.

(8) Zemes dziļu valsts nozīmes nogabalu izmantošanas noteikumus katram nogabalam atsevišķi nosaka Ministru kabinets.

(9) Pazemes ūdeņus drīkst izmantot tad, ja saņemta ūdens resursu lietošanas atļauja, A vai B kategorijas piesārņojošās darbības atļauja vai C kategorijas piesārņojošās darbības apliecinājums saskaņā ar vides aizsardzības normatīvajiem aktiem.

(10) Derīgo izrakteņu ieguves atļauju un zemes dziļu izmantošanas licenču izsniegšanas konkursa vai izsoles vispārējo kārtību, kā arī ogļūdeņražu meklēšanas, izpētes un ieguves darbu licencēšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(11) Lai uzsāktu derīgo izrakteņu (izņemot ogļūdeņražus) ieguvi, saņemama Valsts vides dienesta sagatavota atradnes pase. Pases saturu nosaka Ministru kabinets.

(12) Par ogļūdeņražu ieguvi maksājama valsts nodeva. Nodevas apmēru, aprēķināšanas un maksāšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(16.12.2004. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.10.2006. un 12.06.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009. Grozījums pirmajā un vienpadsmitajā daļā par kompetentās institūcijas maiņu stājas spēkā 01.08.2009. Sk. Pārejas noteikumu 14.punktu.)

11.pants. Zemes dziļu izmantošana bez derīgo izrakteņu ieguves atļaujas vai zemes dziļu izmantošanas licences

(1) Zemes īpašnieki un pastāvīgie lietotāji, ievērojot šā likuma 6.panta trešajā daļā minētās prasības, drīkst izmantot zemes dziļes sava zemes īpašuma robežās bez derīgo izrakteņu ieguves atļaujas vai zemes dziļu izmantošanas licences šādos gadījumos:

1) šā likuma pielikumā noteikto bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguvei, izņemot gadījumus, kad šīm darbībām ir komercdarbības raksturs;

2) personiskām vajadzībām ierīkojot un izmantojot grodu, iedzītās un urbtās akas — dziļumā līdz 20 metriem, dažādas būves (pagrabus, tvertnes u.c.) — dziļumā līdz 5 metriem no sākotnējās zemes virsmas to dziļākajā vietā, kā arī ūdens notekas meliorācijas vajadzībām virszemes ūdeņu aizvadīšanai.

(2) valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” šā likuma 7.panta 1.punktā noteiktajos zemes dziļu izmantošanas veidos drīkst tās izmantot bez zemes dziļu izmantošanas licences, iepriekš paziņojot par to zemes īpašniekam.

(16.12.2004. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.10.2006. un 12.06.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009. Grozījums otrajā daļā par kompetentās institūcijas maiņu stājas spēkā 01.08.2009. Sk. Pārejas noteikumu 14.punktu.)

11.¹ pants. Zemes dziļu izmantošana, iegūstot derīgos izrakteņus pazemes un virszemes būvju būvniecības rezultātā

(1) Ja pazemes un virszemes būvju būvniecības, tajā skaitā dīķu un citu ūdenstilpju ierīkošanas, virszemes ūdensobjektu gultnes tīrīšanas vai padziļināšanas rezultātā tiek iegūti derīgie izrakteņi un tos paredzēts realizēt, tad nepieciešama reģionālās vides pārvaldes izsniegta dabas resursu lietošanas atļauja.

(2) Veicot pazemes un virszemes būvju būvniecību, virszemes ūdensobjektu gultnes tīrīšanas vai padziļināšanas darbus, kuru rezultātā iegūti derīgie izrakteņi mazāk nekā 1000 kubikmetru apjomā, šā panta pirmajā daļā noteiktā atļauja nav nepieciešama.

(16.12.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.01.2005.)

12.pants. Servitūta tiesības zemes dzīļu izmantošanā

(Izslēgts ar 16.12.2004. likumu, kas stājas spēkā 11.01.2005.)

12.¹ pants. Zemes dzīļu īpašuma tiesību aprobežojums valsts nozīmes zemes dzīļu nogabalos

(1) Zemes dzīļu īpašuma tiesību aprobežojumu var noteikt valsts nozīmes zemes dzīļu nogabalos, ja sabiedrības un valsts interesēs nepieciešams izmantot zemes dzīļu derīgās īpašības vai iegūt pazemes ūdeņus. Par katru zemes dzīļu īpašuma tiesību aprobežojumu un zemes dzīļu vai to īpašību izmantošanas gadījumu Ministru kabinets lemj atsevišķi.

(2) Kārtību, kādā zemes īpašniekam aprēķināma un izmaksājama atlīdzība par īpašuma tiesību aprobežojumu, kas noteikts saskaņā ar šā panta pirmo daļu, nosaka Ministru kabinets. Par atlīdzības apmēru, kas maksājams par īpašuma tiesību aprobežojumu, noslēdzama rakstveida vienošanās.

(16.12.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.01.2005.)

13.pants. Zemes dzīļu izmantotāju tiesības

Zemes dzīļu izmantotājiem ir šādas tiesības:

1) izmantot zemes dzīles saimnieciskajai darbībai (arī komercdarbībai), kas norādīta bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļaujā vai zemes dzīļu izmantošanas licencē;

2) izlietot zemes dzīļu izmantošanas rezultātā iegūto saskaņā ar saņemto atļauju vai licenci un spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem;

3) izlietot derīgo izrakteņu ieguves un pārstrādes gaitā iegūtos blakusproduktus, ja atļaujā vai licencē nav noteikti ierobežojumi;

4) ierosināt atļaujas vai licences izsniedzējam pārskatīt atļaujā vai licencē norādītos nosacījumus, ja zemes dzīļu izmantošanas gaitā atklājas apstākļi, kas būtiski atšķiras no atļaujā vai licencē norādītajiem;

5) saņemt atļaujas vai licences termiņa pagarinājumu vai jaunu atļauju vai licenci, ja ir pienācīgi pildīti iepriekšējās atļaujas vai licences nosacījumi un ja to pieļauj ar zemes īpašnieku noslēgtais zemes dzīļu izmantošanas līgums.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.10.2006. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2006.)

14.pants. Zemes dzīļu izmantotāju pienākumi

Zemes dzīļu izmantotāju pienākums ir:

1) ievērot normatīvo aktu prasības, standartus, normas, atļaujas vai licences nosacījumus un citus noteikumus darbos, kas saistīti ar zemes dzīļu izmantošanu;

2) ievērot Ministru kabineta apstiprināto derīgo izrakteņu ieguves kārtību;

3) zemes dzīļu ģeoloģiskās izpētes gaitā nodrošināt ģeoloģiskās dokumentācijas sagatavošanu un gādāt par tās saglabāšanu;

4) iesniegt valsts sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" atļaujā vai licencē noteiktajā kārtībā un termiņos ģeoloģisko informāciju, kā arī iegūtos datus par derīgo izrakteņu krājumiem un to komponentiem;

- 5) normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā iesniegt nepieciešamos pārskatus par zemes dzīļu izmantošanu;
- 6) ievērot standartus, normas un noteikumus, kas reglamentē vides aizsardzību, kultūras pieminekļu aizsardzību, zemes transformāciju, kā arī būvju un citu objektu aizsardzību, un nepieļaut, ka zemes dzīļu izmantošana atstātu kaitīgu ietekmi uz tiem; zemes dzīļu izmantotājiem nav jāuzņemas atbildība par iepriekšējo izmantotāju pieļautajām atkāpēm no attiecīgajiem standartiem, normām un noteikumiem;
- 7) noņemt un saglabāt auglīgo augsnes daļu rekultivācijai;
- 8) uz sava rēķina rekultivēt zemes dzīļu izmantošanas rezultātā radušos zemes gabala bojājumus atļaujā vai licencē norādītajā termiņā;
- 9) atlīdzināt visus zaudējumus, kas nodarīti viņu veiktās zemes dzīļu izmantošanas rezultātā zemes dzīļu īpašniekiem, izmantotājiem, videi, kultūras pieminekļiem;
- 10) apturēt vai ierobežot zemes dzīļu izmantošanu, ja atklājas zinātnei, kultūrai un vides aizsardzībai nozīmīgi ģeoloģiskie veidojumi, meteorīti, arheoloģiskie vai citi objekti, kā arī nekavējoties ziņot par atklājumu atļaujas vai licences izsniedzējam, ja nepieciešams — Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai. Ja turpmāka zemes dzīļu izmantošana apdraud vai bojā šos objektus, zemes dzīļu izmantošana jāpārtrauc;
- 11) apsaimniekot ieguves atkritumus saskaņā ar Ministru kabineta noteikto ieguves rūpniecības atkritumu apsaimniekošanas kārtību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.12.2004., 05.10.2006. un 12.06.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009. Grozījumi 4. un 10.punktā par kompetentās institūcijas maiņu stājas spēkā 01.08.2009. Sk. Pārejas noteikumu 14.punktu.)

IV nodaļa

Zemes dzīļu aizsardzība

15.pants. Galvenās prasības zemes dzīļu aizsardzībā

Galvenās prasības zemes dzīļu aizsardzībā ir šādas:

- 1) zemes dzīļu pilnīga un kompleksa izpēte;
- 2) racionāla derīgo izrakteņu ieguve, kā arī atradnēs sastopamo blakusproduktu izmantošana;
- 3) zemes dzīļu izmantošana, nepieļaujot kaitīgu ietekmi uz derīgo izrakteņu krājumiem un zemes dzīļu īpašībām;
- 4) zemes dzīļu izmantošana, nepieļaujot piesārņošanu ar pazemes un virszemes būvēs un krātuvēs glabājamām ekoloģiski bīstamām vielām, kā arī notekūdeņiem;
- 5) zemes dzīļu izmantošanas regulēšana un kontrole.

16.pants. Zemes dzīļu izmantošanas ierobežošana, apturēšana, atļaujas vai licences anulēšana

(1) Zemes dzīļu izmantošanu bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļaujas vai zemes dzīļu izmantošanas licences turētājam ierobežo, ja atklājas zinātnei un kultūrai nozīmīgi ģeoloģiskie veidojumi, meteorīti, arheoloģiskie vai citi atradumi, kā arī ievērojot vides aizsardzības jomu reglamentējošu normatīvo aktu prasības.

(2) Zemes dzīļu izmantošanu var apturēt, ja:

- 1) zemes dzīļu izmantošanā tiek pārkāptas atļaujā vai licencē, vai zemes dzīļu izmantošanu regulējošos normatīvos aktos noteiktās prasības;
- 2) zemes dzīļu izmantošanas rezultātā rodas draudi cilvēku veselībai, dzīvībai, videi un īpašumam;
- 3) zemes dzīļu izmantošanas rezultātā vai to izmantošanas vietā rodas ārkārtējas situācijas (plūdi, ugunsgrēki utt.);
- 4) mainās zemes dzīļu izmantotājs (apturēšana ir spēkā līdz jaunas derīgo izrakteņu ieguves atļaujas vai zemes dzīļu izmantošanas licences saņemšanai);
- 5) zemes dzīļu izmantošanas rezultātā tiek apdraudēti kultūras pieminekļi.

(3) Zemes dzīļu izmantošana tiek pārtraukta, ja:

- 1) beidzas atļaujā vai licencē norādītais termiņš;
- 2) zemes dzīļu izmantotājs labprātīgi atsakās no zemes dzīļu tālākas izmantošanas vai pārtrauc savu komercdarbību;
- 3) gada laikā no atļaujas vai licences saņemšanas nav uzsākta zemes dzīļu izmantošana;
- 4) zemes dzīles tiek izmantotas mērķiem, kas nav norādīti atļaujā vai licencē, vai tiek pārkāptas šā likuma 11.panta prasības;
- 5) zeme tiek atsavināta valsts vai sabiedriskajām vajadzībām;
- 6) sistemātiski tiek pārkāpti zemes dzīļu izmantošanas un to aizsardzības noteikumi.

(4) Zemes dzīļu izmantošana (izņemot ogļūdeņražu meklēšanu, izpēti un ieguvi) tiek:

- 1) ierobežota šā panta pirmajā daļā minētajā gadījumā ar Valsts vides dienesta lēmumu;
  - 2) apturēta šā panta otrās daļas 1., 2., 3. un 4.punktā minētajos gadījumos ar Valsts vides dienesta lēmumu; šā panta otrās daļas 5.punktā minētajā gadījumā — ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas vai Valsts vides dienesta lēmumu; šā panta otrās daļas 1., 3. un 4.punktā minētajos gadījumos — ar pašvaldības lēmumu;
  - 3) pārtraukta šā panta trešajā daļā minētajos gadījumos ar pašvaldības vai Valsts vides dienesta lēmumu.
- (5) Ogļūdeņražu meklēšanas, izpētes un ieguves licences darbība tiek ierobežota, apturēta vai anulēta šajā pantā minētajos gadījumos ar licences izsniedzēja lēmumu pēc atbildīgo valsts iestāžu ierosinājuma normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

(6) Derīgo izrakteņu ieguves atļauju vai zemes dzīļu izmantošanas licenci tās izsniedzējs anulē, ja:

- 1) zemes dzīļu izmantošana tiek pārtraukta saskaņā ar šā panta noteikumiem;
- 2) triju gadu laikā no atļaujas vai licences saņemšanas dienas nav uzsākta derīgo izrakteņu ieguve vai tā pārtraukta un nav atsākta viena gada laikā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.02.1999., 16.12.2004., 05.10.2006. un 12.06.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009. Grozījums ceturtajā daļā par kompetentās institūcijas maiņu stājas spēkā 01.08.2009. Sk. Pārejas noteikumu 14.punktu.)

17.pants. Derīgo izrakteņu izplatības laukumu apbūves nosacījumi

(1) Izskatot apdzīvoto vietu, rūpniecības vai atpūtas kompleksu, kā arī citu objektu būvniecības projektus, vides aizsardzības iestādes izvērtē, vai apbūvējamās teritorijas zemes dziļēs nav valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradnes.

(2) Valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradņu vai valsts nozīmes zemes dziļu nogabalu izplatības laukumu apbūve, kā arī pazemes būvju projektēšana un celtniecība pieļaujama tikai pēc Valsts vides dienesta atļaujas saņemšanas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.12.2004. un 12.06.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009. Grozījums otrajā daļā par kompetentās institūcijas maiņu stājas spēkā 01.08.2009. Sk. Pārejas noteikumu 14.punktu.)

18.pants. Zemes dziļu izmantošanas un aizsardzības kontrole

(1) Zemes dziļu izmantošanas un aizsardzības kontroli šajā likumā un citos zemes dziļu izmantošanu regulējošajos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā veic derīgo izrakteņu ieguves atļaujas vai zemes dziļu izmantošanas licences izsniedzējs vai Valsts vides dienests.

(2) Pašvaldība pēc saskaņošanas ar Valsts vides dienestu var veikt vietējas nozīmes pasākumus zemes dziļu aizsardzībai un to izmantošanas kontrolei šā likuma ietvaros.

(16.12.2004. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.10.2006. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2006.)

V nodaļa

Atbildība par pārkāpumiem zemes dziļu izmantošanā un zaudējumu atlīdzināšana

19.pants. Atbildība par pārkāpumiem zemes dziļu izmantošanā

Personas, kas, izmantojot zemes dziļes, ir pārkāpušas šajā likumā un citos normatīvajos aktos noteiktās prasības, kā arī amatpersonas, kuras pretēji šā likuma un citu normatīvo aktu prasībām izsniegušas derīgo izrakteņu ieguves atļaujas vai zemes dziļu izmantošanas licences, saucas pie likumos noteiktās atbildības.

(11.02.1999. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.10.2006. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2006.)

20.pants. Zaudējumu atlīdzināšana

(1) Neatkarīgi no saukšanas pie administratīvās vai kriminālās atbildības zemes dziļu izmantotājs atlīdzina zemes dziļēm nodarīto zaudējumu.

(2) Zemes dziļēm nodarītā zaudējuma atlīdzināšanas metodiku un taksu (likmi) nosaka Ministru kabinets.

(3) Neatkarīgi no zemes dziļu izmantotāja saukšanas pie atbildības tam jāveic pasākumi, lai samazinātu vai novērstu zemes dziļēm nodarīto kaitējumu.

(11.02.1999. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 10.03.1999.)

21.pants. Atbildība par iepriekšējo zemes īpašnieku un zemes dziļu izmantotāju radīto kaitējumu

(1) Zemes īpašnieks, kuram atjaunotas īpašuma tiesības uz zemi vai zeme no jauna nodota īpašumā saskaņā ar likumiem "Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" un "Par zemes privatizāciju lauku apvidos", neatbild par iepriekšējo zemes īpašnieku vai zemes dziļu izmantotāju nodarīto kaitējumu zemei un zemes dziļēm.

(2) Zemes dziļu īpašnieks vai zemes dziļu izmantotājs var novērst kaitējumu, ko zemei un zemes dziļēm nodarījušas citas personas pirms zemes īpašuma tiesību iegūšanas, par saviem līdzekļiem, veicot rekultivāciju un attīrīšanu. Šādā gadījumā tas tiek norādīts bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļaujā vai zemes dziļu izmantošanas licencē un ir piemērojami atvieglojumi valsts nodevai par atļaujas vai licences saņemšanu.

(3) Zemes reformas laikā zemes īpašnieki atbrīvojami no tiesas izdevumu samaksas, ja viņi ceļ prasību tiesā par nodarīto zaudējumu atlīdzību pret iestādi, kas devusi nepamatotu atļauju zemes dziļu izmantošanai, vai pret personām, kas patvarīgi izmantojušas zemes īpašniekiem piederošās zemes dziļes.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.12.2004. un 05.10.2006. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2006.)

22.pants. Zemes dziļu izmantošanas un aizsardzības informatīvā bāze

(1) Zemes dziļu izmantošanas un aizsardzības informatīvā bāze veidojas, pamatojoties uz ģeoloģiskās izpētes, zinātniskās pētniecības darbu, zemes dziļu monitoringa rezultātiem, kā arī uz derīgo izrakteņu ieguves un cita veida zemes dziļu izmantošanas rezultātā iegūtajiem datiem.

(2) Ģeoloģiskā izpēte, zinātniskie pētniecības darbi un zemes dziļu monitoringa tiek veikti pēc valsts, pašvaldības, zemes dziļu izmantotāju vai īpašnieku pasūtījuma.

(3) Valsts un pašvaldību īpašumā esošajās zemēs ģeoloģiskā izpēte un zinātniskie pētījumi tiek veikti saskaņā ar ģeoloģisko un zinātnisko pētījumu programmām vai saņemto valsts un pašvaldību pasūtījumu. Juridisko un fizisko personu īpašumā esošajās zemēs šie darbi tiek veikti saskaņā ar zinātnisko pētījumu programmām vai saņemto valsts, pašvaldību, zemes dziļu izmantotāju vai zemes īpašnieku pasūtījumu un ar zemes īpašnieku vai zemes dziļu izmantotāju saskaņotos laikos (termiņos).

(4) Personām, kas veic zemes dziļu ģeoloģisko izpēti, zinātniskos pētījumus, kā arī zemes dziļu monitoringu, jānodrošina saudzīga un taupīga attieksme pret vidi un zemes īpašnieku un zemes dziļu izmantotāju mantu.

(5) Ģeoloģiskās izpētes, zinātnisko pētījumu, kā arī zemes dziļu monitoringa rezultātā nodarītais kaitējums atlīdzināms likumā "Par zemes lietošanu un zemes ierīcību" noteiktajā kārtībā.

23.pants. Ģeoloģiskās informācijas izmantošanas pamatnoteikumi

(1) Ģeoloģiskās izpētes un zinātnisko pētījumu, kā arī zemes dziļu monitoringa rezultātā vai cita veida zemes dziļu izmantošanas rezultātā iegūtā informācija pieder valstij, ja šie darbi veikti par valsts budžeta vai pašvaldību līdzekļiem. Ja šāda informācija iegūta pēc juridisko vai fizisko personu pasūtījuma un par to līdzekļiem, tā pieder attiecīgajai juridiskajai vai fiziskajai personai.

(2) Pašvaldībai, ikvienai juridiskajai vai fiziskajai personai neatkarīgi no darbu finansēšanas veidiem zemes dziļu izmantošanas rezultātā iegūtā ģeoloģiskā informācija jānodod valstij valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" personā, noslēdzot līgumu par tās izmantošanu. Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" informāciju, kas iegūta ogļūdeņražu ģeoloģisko pētījumu rezultātā, kā arī ogļūdeņražu meklēšanas, izpētes un ieguves darbos, iesniedz arī Ekonomikas ministrijai.

(3) Ģeoloģiskās informācijas īpašnieks nedrīkst aizliegt izmantot informāciju, ja tās neizmantošanas rezultātā var rasties potenciāli ekoloģiski bīstamas situācijas, ekoloģiski bīstamas situācijas vai ekoloģisko nelaimju situācijas.

(3¹) Valsts ģeoloģijas fonds ir valsts īpašums. Valsts ģeoloģijas fondā iekļaujamo informāciju nosaka Ministru kabinets.

(4) Ģeoloģiskās informācijas izmantošanas vispārējos noteikumus nosaka Ministru kabinets.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.02.1999., 16.12.2004. un 12.06.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009. Grozījums ceturtajā daļā par kompetentās institūcijas maiņu stājas spēkā 01.08.2009. Sk. Pārejas noteikumu 14.punktu.)

VI nodaļa Nobeiguma noteikums

24.pants. Strīdu izskatīšanas kārtība

Strīdi, kas rodas zemes dziļu izmantošanas gaitā, tiek izskatīti saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem.

Pārejas noteikumi

1. Ar šā likuma spēkā stāšanos spēku zaudē likums "Par Latvijas Zemes dziļu kodeksa apstiprināšanu", Latvijas Zemes dziļu kodekss (Latvijas PSR Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs, 1976, 23. nr.; 1980, 9. nr.; 1982, 52. nr.; 1985, 1. nr.; 1988, 1. nr.).

2. Ministru kabinets sešu mēnešu laikā pēc šā likuma stāšanās spēkā apstiprina valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradņu sarakstu.

3. Līdz valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradņu saraksta apstiprināšanai par valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradnēm uzskatāmas Ministru padomes 1991.gada 13.novembra lēmumā nr. 316 "Par rūpnieciskās nozīmes derīgo izrakteņu un kūdras atradņu saraksta apstiprināšanu" minētās rūpnieciskās nozīmes derīgo izrakteņu atradnes.

4. Ministru kabinets sešu mēnešu laikā pēc šā likuma stāšanās spēkā izstrādā noteikumus par valsts nozīmes derīgo izrakteņu un atradņu, kā arī valsts nozīmes zemes dziļu nogabalu izmantošanas kārtību; noteikumus par ogļūdeņražu meklēšanas, izpētes un ieguves licencēšanas kārtību, kā arī ogļūdeņražu meklēšanas, izpētes un ieguves noteikumus.

(16.12.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.01.2005.)

5. Līdz jaunu Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2005.gada 1.jūlijam ir spēkā šādi Ministru kabineta noteikumi, ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu:

1) Ministru kabineta 1997.gada 8.jūlija noteikumi Nr.239 "Zemes dziļu izmantošanas noteikumi";

2) Ministru kabineta 2000.gada 5.septembra noteikumi Nr.307 "Valsts nozīmes derīgo izrakteņu un atradņu, kā arī valsts nozīmes zemes dziļu nogabalu izmantošanas kārtība";

3) Ministru kabineta 2000.gada 28.novembra noteikumi Nr.412 "Noteikumi par vides aizsardzību ogļūdeņražu izpētes un ieguves darbos jūrā";

4) Ministru kabineta 2000.gada 8.februāra noteikumi Nr.51 "Ogļūdeņražu meklēšanas, izpētes un ieguves noteikumi";

5) Ministru kabineta 2000.gada 8.februāra noteikumi Nr.52 "Ogļūdeņražu meklēšanas, izpētes un ieguves darbu licencēšanas konkursa kārtība".

(16.12.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.01.2005.)

6. Ministru kabinets līdz 2005.gada 1.septembrim izdod:

1) šā likuma 12.¹ panta otrajā daļā minētos noteikumus;

2) šā likuma 14.panta 2.punktā minētos noteikumus.

(16.12.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.01.2005.)

7. Ja zemes dzīļu derīgo īpašību izmantošana uzsākta pirms 2004.gada 16.decembrī pieņemto šā likuma grozījumu spēkā stāšanās dienas, zemes dzīļu izmantotājam nav jāsaņem derīgo izrakteņu ieguves atļauja vai zemes dzīļu izmantošanas licence līdz noslēgtā līguma par zemes dzīļu izmantošanu termiņa beigām. Šiem zemes dzīļu izmantotājiem līdz atļaujas (licences) saņemšanai jāievēro zemes dzīļu izmantošanu regulējošo normatīvo aktu prasības, kā arī jāsniedz attiecīgajai vides aizsardzības iestādei visa ar zemes dzīļu izmantošanu saistītā ģeoloģiskā informācija.

(16.12.2004. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.10.2006. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2006.)

8. Līdz jaunu Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2007.gada 30.aprīlim ir spēkā Ministru kabineta 2005.gada 21.jūnija noteikumi Nr.449 "Zemes dzīļu izmantošanas licenču un bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauju izsniegšanas, kā arī ģeoloģiskās informācijas izmantošanas vispārīgā kārtība" un Ministru kabineta 2005.gada 13.septembra noteikumi Nr.691 "Ogļūdeņražu meklēšanas, izpētes un ieguves noteikumi", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

(05.10.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.11.2006.)

9. Ministru kabinets līdz 2006.gada 1.oktobrim izdod šā likuma 10.panta ceturtajā daļā minētos noteikumus. Līdz to spēkā stāšanās dienai zemes dzīļu izmantošanas licences un bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļaujas tiek izsniegtas par maksu saskaņā ar Ministru kabineta 2005.gada 21.jūnija noteikumiem Nr.449 "Zemes dzīļu izmantošanas licenču un bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauju izsniegšanas, kā arī ģeoloģiskās informācijas izmantošanas vispārīgā kārtība".

(05.10.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.11.2006.)

10. Ministru kabinets līdz 2008.gada 1.maijam izdod šā likuma 14.panta 11.punktā minētos noteikumus.

(05.10.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.11.2006.)

11. Šā likuma 14.panta 11.punkts stājas spēkā 2008.gada 1.maijā.

(05.10.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.11.2006.)

12. Ministru kabinets līdz 2009.gada 7.augustam izdod šā likuma 10.panta divpadsmitajā daļā minētos noteikumus.

(12.06.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

13. Ministru kabinets līdz 2010.gada 1.martam izdod šā likuma 23.panta 3.1 daļā minētos noteikumus.

(12.06.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

14. Grozījumi šā likuma 4.panta trešajā un piektajā daļā, 5.panta pirmajā daļā, 10.panta pirmajā un vienpadsmitajā daļā, 11.panta otrajā daļā, 14.panta 4. un 10.punktā, 16.panta ceturtajā daļā, 17.panta otrajā daļā un 23.panta otrajā daļā par kompetentās institūcijas maiņu stājas spēkā 2009.gada 1.augustā.

(12.06.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvu

(16.12.2004. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.10.2006. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2006.)

Likumā iekļautas tiesību normas, kas izriet no Eiropas Parlamenta un Padomes 1994.gada 30.maija direktīvas 94/22/EK par atļauju piešķiršanas un izmantošanas noteikumiem ogļūdeņražu meklēšanai, izpētei un ieguvei un Eiropas Parlamenta un Padomes 2006.gada 15.marta direktīvas 2006/21/EK.

Likums Saeimā pieņemts 1996.gada 2.maijā.

Valsts prezidents G.Ulmanis

Rīgā 1996.gada 21.maijā

Likuma "Par zemes dzīlēm"
pielikums

Bieži sastopamo derīgo izrakteņu saraksts

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.12.2004. likumu, kas stājas spēkā 11.01.2005.)

1. Māls.
2. Smilts, smilts-grants.
3. Irdenie saldūdens kaļķieži.
4. Kūdras iegulas līdz 5 hektāru platībā vienam īpašniekam piederoša īpašuma robežās.
5. Smilšmāls, mālsmilts, aleirīts.